

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Освітня сфера розвинутих країн визначається стратегічним зростанням економіки і благополуччя громадян у цілому, оскільки її випереджувальний розвиток сприяє соціально-економічному прориву. Тому одним із ключових напрямів процесу модернізації освіти теперішнього часу є всебічне удосконалення підготовки педагогічних кадрів. Сьогодні до цієї проблеми, її сутності і структури звертається весь світ.

У ній має місце низка суперечностей, головною із яких вважаємо невідповідність між фактичною готовністю випускників педагогічних навчальних закладів до виконання своїх професійних функцій і тими вимогами, які пред'являє суспільство до особистості і рівня професійної компетентності педагога.

У сучасних умовах обґрунтовано інноваційний контекстно-компетентнісний підхід до підготовки вчителя, освітні стандарти, інноваційні методики, нові педагогічні й інформаційні технології. Розроблено співвідношення теоретичної і практичної підготовки майбутніх педагогів, здійснюється удосконалення системи післядипломної освіти, перепідготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Водночас, не можна позитивно відповісти на питання про масштаби і ефективність використання викладачами й учителями названих та інших інновацій у процесі навчання майбутніх фахівців і учнів. Багато аспектів процесу упровадження інновацій залишаються не усвідомленими і не використовуються на практиці.

Має місце також не вирішена проблема постійного оновлення знань, здатність ураховувати в освіті виклики часу, нові науково-технічні перетворення. У сучасному світі обсяги інформації, необхідні для якісного виконання поставлених завдань, постійно оновлюються і зростають. За даними сучасних дослідників, рівень професійної підготовки молодих фахівців залишається задовільним лише протягом перших п'яти років після закінчення навчального закладу. Вчені довели, що після цього терміну молодим учителям необхідно витратити 10 % свого робочого часу для підтримання знань на належному професійному рівні.

Цілком закономірним є той факт, що в сучасних умовах професійний стандарт педагога зводиться до головного – вміння навчатися. Тому проблема формування умінь, навиків і здібностей

самостійно засвоювати нову інформацію виходить на передній план. На сторінках нашого часопису ця проблема, як і проблема впровадження інновацій, має і матиме чільне місце, але поглиблене сприйняття й осмислення її потребує подальших творчих пошуків.

Професіональна модель педагога може бути представлена сукупністю даних професіограми і психограми фахівця. Професіограма відображає потенціал особистості в рамках конкретної професії, професійні здібності індивіда і досягнення успіху в професійній діяльності в залежності від ступеня його задоволеності рівнем професійної підготовки. Іншими словами – це еталонна модель успішного фахівця. Останнім часом ми недостатньо використовуємо поняття «професіограма» при проведенні моніторингу підготовленості фахівця. До цього необхідно повертатися конкретно і переконливо.

Психограма відтворює наявність у майбутніх учителів бажаних психологічних якостей, які забезпечують ефективно виконання ними своїх професійних функцій, що сприяють їхньому швидкому професійному зростанню. Психограма певного суб'єкта визначається на основі результатів сукупності стандартних тестів, спрямованих на виявлення вольової, емоційної, мотиваційної сфер особистості. Щодо професіограми і психограми, виключно велике значення має позитивний приклад видатних педагогів, вивченню педагогічної спадщини, життя і творчості яких у нашому збірнику наукових праць «Педагогічні науки» систематично і послідовно приділяється значна увага.

Наші зусилля мусять сприяти збагаченню внутрішнього світу дітей, створенню чіткої системи цінностей, щоб сформувати активну громадянську позицію кожної особистості. Вважаємо, що поряд із державною системою оцінювання необхідно розробити і запроваджувати систему тестування професійної придатності абітурієнтів педагогічних навчальних закладів. Це потрібно, щоб забезпечити перехід від кількісних даних до якісних аспектів підготовки майбутніх педагогів із високою професійною компетентністю. Компетентнісний підхід акцентує увагу на здатності людини професійно діяти в різних ситуаціях, перейти від простого засвоєння знань «для екзаменів» до їх креативного використання на практиці, в професійній діяльності. Відшукувати відповіді на подібні питання належить постійно, і в процесі підготовки вчителів, і в процесі їхньої захоплюючої і соціально значущої праці.